

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 55P/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123237582
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4123237582.2

Uznesenie

Okresný súd Nitra vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa matky: C. D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. G., H. X, I. J., t. č. F. K. XXXX/X, H. X - L., I. J., zast. Dudzík&Gerová, Advokátske združenie so sídlom Škultétyho 1597/7, Topoľčany, IČO:M.: XXXXXXXX, a otca: M. N. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/X, D., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 08.08.2023 bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky, alternatívne do striedavej osobnej starostlivosti v dvojtýždňových intervaloch a zároveň udelenia súhlasu s vystaňovaním mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX do Českej republiky do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. TO-11P/16/2023.

2. Návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletej, s ktorým sú partneri asi od roku 2016 sa im v Českej republike dňa 20.10.2017 narodila dcéra A. B., ktorá má české štátne občianstvo. Matka sa dňa 27.01.2023 presťahovala do Prahy z dôvodu, že si tam našla lepšie ohodnotené zamestnanie po tom ako bol z dôvodu nadbytočnosti ukončený jej pracovný pomer vo firme G. L. H. L. L. H.. Uznesením Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/30/2023 zo dňa 15.03.2023 jej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti a tiež jej bol udelený súhlas na vystaňovanie s maloletou. Predmetné uznesenie bolo zrušené a návrh na vystaňovanie zamietnutý uznesením Krajského súdu Nitra sp. zn. 5CoP 15/2023 zo dňa 24.05.2023 z dôvodu rozhodnutia Městského soudu v Brne sp. zn. 129 Nc 2501/2023, ktorým súd rozhodol, že matka má do 30 dní maloletú navrátiť do miesta jej obvyklého pobytu, t. j. do Topoľčian z dôvodu, že otec uviedol, že nedáva súhlas na presťahovanie maloletej a bez súhlasu druhého rodiča odvolací súd presunutie maloletej do Česka vyhodnotil ako protiprávne. Spolu s otcom boli do 14.07.2023 na spoločnej dovolenke v zahraničí a odvtedy je maloletá vrátená svojmu otcovi do Topoľčian. Matka sa z pracovných dôvodov bez dcéry vrátila do Prahy. Tento stav je neudržateľný, maloletá bez prítomnosti matky trpí a je jej za ňou smutno. Také pocity má aj matka, napriek tomu, že s ňou denne volá cez videohovor a dcéru aj niekoľkokrát osobne navštívila. Pri návštevách aj počas stretnutia u psychologičky sa u maloletej prejavovala úzkosť z odlúčenia od matky, keďže sú obe na seba veľmi citovo naviazané a rozhodnutím súdu nariadené umelé odlúčenie určite nie je na prospech matky, ale hlavne maloletej A.. Maloletá má v Prahe zabezpečené všetko vrátane poskytnutia špeciálnej stravy s ohľadom na jej potravinovú intoleranciu, čo jej otec nevie zabezpečiť, keďže maloletej doteraz pripravovala stravu výlučne matka. S maloletou žili v Prahe sedem mesiacov v moderne zariadenom byte s terasou, kde má maloletá zariadenú izbu. Maloletá sa učila materský jazyk - češtinu a vytvárala si nové

sociálne kontakty. Momentálne maloletá rozhodnutie KS Nitra chápe ako „prázdniny“ a chce sa vrátiť do Prahy, kde má väčšie možnosti vyžitia a uplatnenia sa v živote v budúcnosti. Počas tých siedmich mesiacov bol otec niekoľkokrát za nimi, ostal na víkend a boli spolu aj na predĺžených víkendoch na Morave. Matka otcovi v mesiaci jún maloletú nechala na týždeň v starostlivosti. Maloletá má zdravotné poistenie v Prahe, trvalý pobyt v Prahe, lekára v Prahe. Prešla výberovým konaním do špeciálneho predškolského zariadenia, kde by jej vedeli pripravovať stravu s ohľadom na jej potravinovú intoleranciu. Maloletá musí nastúpiť do škôlky dňa 04.09.2023, inak bude vyradená z evidencie a už tam nebude môcť nastúpiť. V Prahe má maloletá tiež širšiu rodinu, čo na Slovensku nemá. Matka je ochotná sa s otcom dohodnúť a dočasne pristúpiť na striedavú osobnú starostlivosť v dvojtyždňových intervaloch aspoň do času kým súd rozhodne o celkovej starostlivosti a udelení konečného súhlasu s vysťahovaním maloletej. Matka uviedla, že v zamestnaní je v skúšobnej dobe a zatiaľ nemá nárok na dovolenku, čo sa po skončení skúšobnej doby zmení a jej pracovný pomer bude flexibilnejší, čo môže byť zase spôsob ako byť s otcom, príp. ho prísť navštíviť. Otec ich môže prísť navštíviť kedykoľvek, keďže je na dôchodku. Ak však argumentuje tým, že tu má svoje podnikateľské aktivity, a preto sa nemôže presťahovať za nimi, striedavá osobná starostlivosť by mohla byť kompromisným riešením do doby kým súd definitívne rozhodne o ich návrhoch.

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

7. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 329 ods. 1, 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

10. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

11. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 360 ods. 2 CMP ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

13. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

14. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

16. Podľa § 367 ods. 2 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

17. Podľa § 35 ZoR (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

18. Podľa § 36 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

19. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

20. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi a zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, že okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť dočasného opatrenia, sú aspoň osvedčené. V súvislosti s potrebou dočasnej úpravy pomerov, súd konštatuje, že neodkladné opatrenia upravujú nielen faktické pomery účastníkov, ale upravujú i právne pomery, i keď len predbežne. Súd musí v konaní predovšetkým skúmať, či je nárok navrhovateľa osvedčený, tiež je potrebné skúmať, či je neodkladné opatrenie potrebné vydať, teda naliehavosť situácie. Nevyhnutnosť úpravy sa tu ponechá na voľnú úvahu. Súd sa pritom opiera o výsledky urýchleného zisťovania. Ak na jeho základe dospeje k názoru, že návrh je dôvodný, návrhu vyhovie.

21. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pred nariadením neodkladného

opatrenia nie je teda skutkový stav zisťovaný v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Toto ohrozenie osvedčeného nároku účastníka musí byť konkrétne, reálne a musí hroziť bezprostredne, keď existencia nároku ešte sama o sebe nie je dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

22. Súd po preskúmaní návrhu matky dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nebol podaný dôvodne, pretože nie sú splnené zákonné podmienky k tomu, aby bolo neodkladným opatrením rozhodnuté o vyššie uvedenom návrhu matky. Súd nezistil, že by v tomto prípade existovala bezprostredne hroziaca ujma, ku ktorej by mohlo dôjsť, keby vo veci nenariadil neodkladné opatrenie. Súd zdôrazňuje, že inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. V predmetnej veci je síce zrejmé, že sa rodičia nevedia dohodnúť na definitívnej forme starostlivosti maloletej A., súd však poukazuje na to, že pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa musí prihliadať na zachovanie a riadny výkon rodičovských práv a povinností, no predovšetkým aj na najlepší záujem maloletého dieťaťa. Súd nemal za preukázané, že by sa maloleté dieťa nachádzalo v bezprostrednom ohrození života, zdravia alebo psychického a morálneho vývoja, ktoré by odôvodňovali neodkladnosť úpravy pomerov na strane maloletého dieťaťa, preto dospel k záveru, že nie je v jeho záujme bez riadne vykonaného dokazovania rozhodovať o jeho zverení do osobnej starostlivosti matky, resp. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Prijatie takéhoto rozhodnutia by malo byť výsledkom procesu vykonaného dokazovania smerujúceho k zisteniu skutočného stavu vecí a dosiahnutia spravodlivosti v pomeroch účastníkov konania. Neexistencia dohody rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností sama o sebe ešte neznamená dôvody pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Z vykonateľného rozhodnutia Mestského súdu v Brne zo dňa 03.03.2023 č. k. 129 Nc/2501/2023-76, ktorým bolo rozhodnuté o navrátení mal. A. do miesta svojho obvyklého pobytu vyplýva, že miestom obvyklého pobytu maloletej sú Topolčany, kde má maloletá vytvorené rodinné i sociálne zázemie a matka tam maloletú osobne navštevuje. Súd má za to, že vystaňovanie maloletej do Českej republiky z dôvodu pracovnej realizácie matky momentálne nie je v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko by mohlo viesť k oslabeniu citových väzieb maloletej k otcovi, a preto v časti návrhu na udelenie súhlasu s vystaňovaním mal. Jolany do Českej republiky súd v súlade s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5CoP/15/2023 zo dňa 24.05.2023 nevzhladol prvoradú preferenciu záujmu maloletého dieťaťa na takomto rozhodnutí a návrh matky zamietol.

23. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že matka dostatočne neosvedčila neodkladnosť a naliehavosť navrhovaného neodkladného opatrenia, neosvedčila existenciu stavu, ktorý by vyžadoval okamžitý zásah súdu s ohľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa. Súd zdôrazňuje, že len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa či osvedčenia iného závažného dôvodu je namieste rozhodnúť neodkladným opatrením. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie takej situácie, ktorá nepochybne vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie nie je prostriedok na urýchlené rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností v prípadoch, ak na to nie je kvalifikovaný dôvod. Z uvedeného dôvodu súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

24. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa starostlivosti o maloleté dieťa a udelenia súhlasu s vystaňovaním maloletej do Českej republiky bude súd skúmať v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. TO-11P/16/2023, v ktorom bude dostatok priestoru na vykonanie náležitého dokazovania za účelom stanovenia úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ktorá bude v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

25. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nitra.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto uznesenie je vykonateľné jeho vyhotovením (§ 367 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku).